

Svaz diabetiků České republiky

Výroční zpráva 2016
[Příloha: Audit za rok 2016]

Ing. Vladimír Horák
4. 6. 2017

Sídlo organizace

Svaz diabetiků České republiky, z.s.
Prvního pluku 174/8, 186 00 Praha 8 – Karlín
+420 725 009 785
diabetesczsvaz@seznam.cz
<http://www.diazivot.cz>

Člen mezinárodní organizace

International Diabetes Federation

Člen organizací působící na území České republiky

Diabetická asociace České republiky

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky

Rada seniorů ČR

Rada seniorů České republiky

Partneři:

Sdružení rodičů a přátel diabetických dětí

ZVÄZ DIABETIKOV SLOVENSKA

Zváz diabetikou Slovenska

Orgány SD ČR, z.s.

Předseda Svazu diabetiků ČR, z.s.

Ing. Vladimír HORÁK.

Místopředsedové Svazu diabetiků ČR, z.s.

Do 26. listopadu 2016

Olga SLACHOVÁ, Mgr. Vlastimil MILATA.

Od 26. listopadu 2016

1. místopředseda Josef KŮTEK,
místopředsedkyně Olga SLACHOVÁ,

Výkonný výbor Svazu diabetiků ČR, z.s.

Do 26. listopadu 2016

Ing. Hana BOULOVÁ, Marie ČÍŽKOVÁ, Pavel FOREJT, Ing. Vladimír HORÁK, Josef KŮTEK, (od června 2015), Mgr. Vlastimil MILATA, Ing. Václav MRÁZEK, Jiří NACHTIGAL, Ludmila OTČENÁŠKOVÁ, Jaroslav PULCHART (do února 2015), Ing. Ladislav RYLICH, Olga SLACHOVÁ, Dr. Ludvík VLACH, Ing. Miloslav VODEHNAL, Milena VAŠÁKOVÁ, Jana WINTROVÁ,

Od 26. listopadu 2016

Praha Josef KŮTEK, Středočeský kraj RSDr. Eva VLČKOVÁ, Jihočeský kraj Marie ČÍŽKOVÁ, Plzeňský kraj Ing. Hana BOULOVÁ, Karlovarský kraj Ing. Miloslav VODEHNAL, Ústecký kraj Vladimír KOŽÍSEK, Liberecký kraj Milena VAŠÁKOVÁ, Královehradecký kraj RSDr. Ludvík VLACH, Pardubický kraj Olga SLACHOVÁ, Vysočina Pavel FOREJT, Olomoucký kraj Ing. Václav MRÁZEK, Zlínský kraj Jana WINTROVÁ, Jihomoravský kraj Ing. Ladislav RYLICH a Ing. Vladimír HORÁK předseda SD ČR;

Revizní a kontrolní komise Svazu diabetiků ČR, z.s.

Do 26. listopadu 2016

předseda: Ing. Edita ŠIMÁČKOVÁ

členové: Zdenka JIRKOVÁ, Věra MAREŠOVÁ, Anna NOVÁKOVÁ, Marcela ŠTVERÁKOVÁ.

Od 26. listopadu 2016

Věra MAREŠOVÁ Pelhřimov, Květoslava MARTÍNKOVÁ Kolín, Ludmila ŠTĚPÁNKOVÁ Žamberk, Bronislava VAŇÁČKOVÁ Plzeň, Marie VONDRÁČKOVÁ Žďár nad Sázavou.

Všichni výše jmenovaní konají práci ve funkcích zdarma.

Počet pracovníků Svazu diabetiků ČR, z.s.

zaměstnanci celkem – 1

Jaroslava CIRMANOVÁ

Poděkování za podporu v roce 2016

Za dotace na činnost SD ČR, z.s.

Ministerstvu zdravotnictví České republiky, Úřadu vlády České republiky, Magistrátu hlavního města Prahy

Hlavní partneři SD ČR, z.s.

NovoNordisk s.r.o., Medtronic Czechia s.r.o., Eli Lilly s.r.o., Abbott Laboratories s.r.o.,

Svaz diabetiků České republiky, z.s. (SD ČR)

V České republice je v současné době prokázáno cca 850 000 osob s diabetem mellitus. Aby mohli žít dál nezávislým a aktivním životem, musí mít zajištěnou zdravotní péči, sociální podporu a podmínky pro všestranné zapojení do života společnosti.

SD ČR, občanské sdružení osob s diabetem, hájí jejich zájmy a pomáhá jim. Vznikl v roce 1990 a působí na území celé České republiky. Usiluje o vytváření podmínek pro kvalitní, aktivní život těchto lidí, pro jejich společenské i pracovní uplatnění. Usiluje o zvyšování úrovně zdravotní péče o ně a podporuje vytváření celostátního systému této péče.

STAV ČLENSKÉ ZÁKLADNY SD ČR

V současnosti sdružuje SD ČR v 79 pobočných spolcích 6 324 členů (stav k 31. 12. 2016). Vedení svazu si plně uvědomuje nutnost získávat do svých řad mladé lidi, zapojit je více do práce svazu.

Oslavy dne diabetu

V roce 2016 se oslavy dne diabetu konaly opět za podpory hlavního města Prahy pod patronací magistrátu na Staroměstské radnici. Nedílnou součástí připomenutí významu dne diabetu je ocenění osob a institucí konajících výjimečné činy ve prospěch diabetiků. Jsou také oceňováni diabetici, kteří se již 50 let s touto chorobou vyrovnávají.

V rámci oslav dne diabetu na Staroměstské radnici 11. 11. 2016 obdrželo 7 osob Syllabovu plaketu za přínos pro diabetiky 9 osob medaili 50 let života s diabetem a 11 spolupracovníků Čestné uznání SD ČR.

61 pobočných spolků SD ČR na podporu významu tohoto výročí uspořádala tkzv. Pochod proti diabetu nebo Den zdraví za účasti 3 205 účastníků.

Činnost ústředí SD ČR

Přímá pomoc lidem s diabetem

Svaz pomáhá lidem s diabetem vyrovnat se s náročnými životními situacemi, zlepšit fyzický a psychický stav, dosáhnout co největší soběstačnosti a nezávislosti, vrátit se do svého přirozeného prostředí a získat předpoklady ke společenskému a pracovnímu uplatnění. Součástí pomoci je také podpora rodiny klienta, aby se co nejlépe přizpůsobila vzniklé situaci a snížilo se její psychické, fyzické i ekonomické zatížení v souvislosti s péčí o nemocného člena rodiny.

Svaz nabízí informace a poradenství, rehabilitační programy. Svým klientům umožňuje poznat a vyzkoušet různé sporty i aktivity volného času, které doplní a obohatí jejich život, motivují je a dodají jim sílu a energii k překonání nepříznivých okamžiků. Všechny příležitosti pro setkání s přáteli usnadňují odpoutání se od běžných starostí.

Ústředí SD ČR poskytovalo v roce 2016 následující služby:

Informační a poradenský servis

Informace z oblasti sociálně právní, poradenství při řešení zdravotních problémů. Cca 421 klientů (uvedené číslo = počet osob, které službu využily, opakované využití služby není zde zahrnuto).

Projekty zaměřené na získání podpory veřejnosti

Následující projekty slouží k informování veřejnosti, ovlivňování jejich postojů k lidem s diabetem a k podněcování zájmu o ně, k získání podpory veřejnosti a finančních prostředků na činnost Svazu diabetiků České republiky, z.s.

Legislativa

SD ČR připravoval a podával v průběhu roku 2016 připomínky a podněty k legislativním změnám. Své požadavky prosazoval přímo ve sněmovně při jednání s poslanci parlamentu. Zpravidla v součinnosti s NRZP a s Radou seniorů ČR.

Zdravotní osvěta diabetiků

Je nutné si uvědomit, že veškerá činnost SD ČR vede v první řadě k edukaci diabetiků pro potřeby nácvičku jejich selfmonitoringu a sebeobsluhy.

Zdravotní osvěta diabetiků slouží k jejich základní orientaci v oblasti diabetu a je celosvětově základním směrem vedoucím ke zlepšování kvality života diabetiků a k prevenci komplikací diabetu. Léčba diabetu je dynamicky se rozvíjející obor a počet diabetiků, kteří se potřebují seznámit s informacemi o své chorobě, stále stoupá.

Časopis Dia styl a život

Tento časopis je specializovaný časopis v ČR, který na svých stránkách spojuje problematiku pacientů a lékařů (v tomto případě je spojuje choroba diabetes mellitus a její komplikace). Je distribuován do prodejní sítě distributorů tisku PNS a Mediaprint-Kapa, celkem na 5 451 prodejních míst v celé ČR, všem předplatitelům a do všech ordinací, které se problematikou léčby diabetu zabývají. Využívá jej Česká diabetologická společnost a Svaz diabetologických sester.

Webové stránky

Stránky www.diabetes.cz a www.diazivot.cz jsou součástí našeho informačního servisu pro lidi postižené diabetem. Nabízí komplex informací týkajících se všech aspektů života s diabetem. Mají strukturu informačního portálu s důrazem na přehlednost, rychlou orientaci a snadné vyhledávání. V současné době i některé jednotlivé ÚO mají velmi zdařilé WWW stránky.

Rekondiční a edukační pobyty

Edukace je celosvětově základním směrem vedoucím ke zlepšování kvality života diabetiků a současně ke snížení spotřeby zdrojů ze zdravotního pojištění vynakládaných na léčbu diabetiků. Prostředky z humanitárních zdrojů tak dlouhodobě nahrazují prostředky z oblasti zdravotně sociální především v prevenci komplikací diabetu.

Pobytové edukační akce jsou základní formou působení na diabetiky v procesu zlepšování kvality jejich života. Absolvování těchto akcí má podstatný vliv na kompenzaci diabetu a na spotřebu zdrojů ze zdravotního pojištění. V r. 2016 pokračovala přímá garance diabetologických center ČR u některých z nich. V tomto smyslu je nejlepší např. FN Plzeň, IKEM.

Rekondiční a edukační pobyty pro diabetiky ohrožené orgánovými komplikacemi.

Cílem projektu je především zlepšení znalostí účastníků pobytu o své chorobě, o diabetické dietě a zlepšení fyzické kondice. Edukovaný pacient s dobrou tělesnou kondicí dosahuje lepší kompenzace diabetu a hypertenze, a tím oddaluje progresi orgánových komplikací. Ekonomická úspora je evidentní (cena hemodialyzačního léčení je přibližně 1 milionu korun za rok, počet amputací u edukovaného a stabilizovaného diabetika klesá o 50-70%, o 30% se sníží počet přijetí do nemocnice za 1 rok).

Rekondiční a edukační akce jsou základní formou působení na diabetiky v procesu zlepšování kvality jejich života. Absolvování těchto akcí má podstatný vliv na kompenzaci diabetu a na spotřebu zdrojů ze zdravotního pojištění. V r. 2016 pokračovala spolupráce s diabetologickými centry ČR při fakultních nemocnicích v řízení a realizaci obsahu rekondičních a edukačních pobytů (tradičně již IKEM, FN Plzeň, atd.). Vzhledem k této skutečnosti je naplňován požadavek podmínek pro realizaci dotace, že příjemci finančních prostředků státu jsou diabetici bez podmínky členství v SD ČR.

Bylo provedeno 13 rekondičních a edukačních pobytů pro 456 osob, z toho bylo 5 pobytů v délce 2-4 dnů (víkendové prodloužené). Rekondiční pobyty celkově zabezpečovalo 24 členů odborného personálu.

Sběr dat pro hodnocení efektivity pobytu je prováděn vždy při nástupu a na závěr pobytu, průběžně jsou měřeny hodnoty pro úpravu režimu léčby během pobytu. Sledovány jsou tělesná hmotnost a index BMI, krevní tlak, glykémie nalačno a v průběhu

dne, zejména u pacientů závislých na inzulínu, kteří jsou během pobytu edukováni v provádění selfmonitoringu. Na základě úzké spolupráce s diabetology bylo realizováno 111 kontinuálních měření glykémie v průběhu pobytu. To umožňuje ihned reagovat na tendence glykémie (zvyšování x snižování). Pro vyhodnocení efektivity pobytu doporučujeme diabetikům do 1 měsíce si u diabetologa nechat prověřit glykovaný hemoglobin – cílem je postupné zavedení této porovnávací metody u všech projektů v závislosti na poklesu ceny testovací metody.

Rekondiční a edukační pobyty pro diabetiky ohrožené pozdními komplikacemi.

Cílem je především edukace a motivace diabetiků ohledně změny životního stylu. Jedná se zpravidla o pacienty s nadváhou s inzulínovou rezistencí, u kterých je špatná kompenzace diabetu. Diabetiky se snažíme přesvědčit o nutnosti změnit stravovací návyky ve směru nízkokalorické diety a každodenního pohybu. Pacienti se zde dále učí o významu a způsobu kontroly hypertenze, možnostech prevence vzniku diabetické nohy a pozdních komplikací. Efekt pobytu pro pacienty je značný, u řady z nich nahradí dražší opakované hospitalizace z důvodu dekompenzace diabetu. V neposlední řadě se zde pacient spolupodílí finančně na své léčbě.

Bylo provedeno 64 rekondičních a edukačních pobytů v trvání 407 dnů pro 1.644 osob (loni 1.339) z toho 54 turnusů v délce 5–7 dní, 8 pobytů v délce do 4 dní. Rekondiční pobyty celkově zabezpečovalo 65 členů odborného personálu (lékaři, rehabilitační a dietologické sestry). Ve spolupráci s diabetology se zúčastnilo 40% procent diabetiků nečlenů SD ČR.

Sběr dat pro hodnocení efektivity pobytu je prováděn při vstupním vyšetření a na závěr pobytu, průběžně jsou měřeny hodnoty pro úpravu režimu léčby během pobytu. Sledovány jsou tělesná hmotnost a index BMI, krevní tlak, glykémie nalačno, a i v průběhu dne zejména u diabetiků závislých na inzulínu. Důraz v loňském roce byl položen na správné zásady stravování diabetiků a životní styl.

U diabetiků léčených inzulínem jsme se snažili ve spolupráci s ošetřujícím lékařem o provedení kontinuálního měření glykémie. Z celkového počtu se nám toto podařilo u 162 diabetiků. Tato metoda se jeví z pohledu poskytnutí relevantních údajů jako perspektivní.

Vzdělávací projekty

Přednášky

Přednášky představují základní formu působení na diabetika tak, aby došlo ke změně jeho návyků. Cílem projektu je kvalitní informovanost diabetika o jeho chorobě, racionální výživě a zdravém životním stylu, jejichž znalost a realizace pomáhá ovlivňovat populaci v boji proti civilizačním chorobám, které buď předcházejí, nebo jsou úzce spojeny s diabetem. Projekt zahrnuje nejrůznější akce od přednášek v rámci schůzek pobočných spolků SD ČR až po specializovaná setkání a nejrůznější formy pohybové činnosti (diašlápoty apod.). Edukace diabetiků jak v oblasti přednášek, tak ve specializovaném edukačně motivačním programu není pouze podporou úspěšné léčby, ale její nezbytnou podmínkou. Projekt byl realizován v 67 místech ČR v celkovém trvání 2.118 hodin, pro 49.277 (loni 48.667) účastníků za rok. Na realizaci projektu se podílelo 352 členů SD ČR, z.s a odborného personálu.

Pohybové aktivity

Jedním ze zásadních faktorů, které ovlivňují kompenzaci diabetu, je fyzická aktivita. Pro starší populaci je nutné hledat formy, které v sobě obsahují fyzickou aktivitu a které zároveň významnou měrou ovlivňují již změněný pohybový aparát. Tento projekt se děje formou aktivní rehabilitace v bazénu nebo v tělocvičně pod dohledem rehabilitačních sester. Některé organizace pořádají i pravidelné turistické vycházky, nejčastěji jednou měsíčně.

Rehabilitační cvičení v bazénu a v tělocvičně

Cílem projektu i v roce 2016 je především edukace a motivace nemocných ke změně životního stylu. Jedná se zpravidla o pacienty s nadváhou, s inzulinovou rezistencí, u kterých je špatná kompenzace diabetu. Diabetiky se snažíme přesvědčit o nutnosti každodenního pohybu. Pacienti se zde učí zvládat cviky přiměřené věku a schopnostem. Efekt akcí pro pacienty je opět značný. Fyzická aktivita kladně podporuje kompenzaci diabetu a u řady z nich nahradí opakované hospitalizace z důvodu dekompenzace diabetu. V neposlední řadě se zde pacient spolupodílí finančně na své léčbě. K udržování podnětů k fyzické aktivitě napomáhají akce realizované v projektu Edukační docházkové akce (kurzy, výcviky). Realizací projektu diabetici získávají dovednosti ve zvyšování nebo udržování dobré fyzické kondice.

Projekt byl realizován v 55 místech ČR. Docházkové akce proběhly za rok v celkovém trvání 2.915 (loni 2.783 hodin) pro 46.929 (loni 43.601) osob. Na realizaci projektu se podílelo 201 osob odborného personálu. Došlo k aktivizaci jak členů, tak i nečlenů SD ČR, z.s.

Realizace projektu připravuje také diabetiky na absolvování rekondičního a edukačního pobytu.

Další aktivity SD ČR

Dny zdraví

V rámci našich ÚO SD ČR realizujeme aktivity zaměřené ve prospěch celé veřejnosti ČR. Nejvýznamnějšími akcemi jsou tzv. „Dny zdraví“. Jednotlivé organizace ve spolupráci s místní samosprávou pro občany v rámci těchto dní měří glykémie, hladinu cholesterolu, podíl tuku v těle, učí chůzi s turistickými holemi. S pomocí lékařů občanům radí jak se starat o své zdraví. Zároveň distribuují edukační materiály a propagují SD ČR. V roce 2016 bylo uspořádáno 152 takovýchto akcí, kde se podílelo v průměru 15 členů SD ČR a sympatizantů na jedné akci. Akcí se zúčastnilo 29 040 občanů, což je v průměru 240 na akci.

Edukační místa

V rámci ČR v současné době pracuje v tomto projektu 7 edukačních míst. Smyslem těchto míst je edukace a prvotní kontrola tzv. „příchozích z ulice“. Jde zvláště o prevenci vzniku diabetu a oddálení nástupu komplikací. Mezi další úkoly také patří „prvozáchyty“ diabetu a rady jak postupovat dále. Těmito místy prošlo v roce 2016 924 občanů ČR.

Prezentace ÚO SD ČR

Nejen vzděláváním je diabetik živ. Jednotlivé ÚO pořádají v rámci některých krajů vzájemné návštěvy, ve kterých prezentují region své působnosti. Proběhlo takto již 45 recipročních návštěv.

Jiné svazové akce

Jednotlivé ÚO žijí i velmi čilým vnitrosvazovým životem. Pro své členy, rodinné příslušníky a přátele pořádají turistické pochody, kulturní a vzdělávací akce i taneční zábavy. Výčet těchto akcí by naplnil seznam na celý list.

ZÁVĚR

Všechny aktivity SD ČR jsou zaměřeny na zlepšování kvality života s diabetem. Co si ale pod tímto pojmem představit? Jde o poměrně jednoduchý a přitom komplexní pohled na diabetes z pozice léčeného člověka. Jednoduchý je v tom, že jde o jednoduché zásady, a komplexní v tom, že se jedná o celý sled úkonů, které diabetikovi zlepšují kvalitu života.

Tomu se musí diabetik naučit – a to je obsahem edukace diabetika. Ať už jde o selfmonitoring, nácvik aplikace inzulínu, osvojení zdravějších stravovacích zvyklostí, redukci hmotnosti či další, vždy jde o činnost, jejímž cílem je oddálení druhotných

komplikací diabetu. Obsahem pobytových akcí je tyto návyky zafixovat, ukázat lidem v kolektivu stejně postižených, že to jde, že si mohou pomoci sami.

A tak bychom mohli postupovat činnost po činnosti. Vždy by měl být výsledkem dobře poučený diabetik, který je schopen vzít na sebe zodpovědnost za svůj zdravotní stav, člověk, který nejde ke svému lékaři s požadavkem, aby ho vyléčil, ale aby mu pomohl, poradil, a on sám se pak může naučit bojovat se svou nemocí. Tento boj trvá celý život, a proto u diabetu, stejně tak jako u jiných chorob platí, že správně léčený člověk je také člověk léčený nejlevněji, protože díky svému přínosu k léčbě je schopen významně předcházet komplikacím a přidruženým chorobám. Diabetes dnes totiž usmrcuje málokdy, otvírá však dveře mnoha komplikacím, mnoha dalším chorobám, které jsou tím největším nebezpečím pro člověka s diabetem.

Tento postoj má i výrazný ekonomický dopad. Nejvíce totiž spotřebuje člověk, který se správně neléčí, u kterého je nutné léčit komplikace, který je odkázán na invalidní důchod, na pomoc sociálních dávek. Nejhorší je, když si člověk neumí sám pomoci. Proto je v zájmu společnosti, aby SD ČR podporovala.

„Diabetik, který ví nejvíce, žije nejdéle“ - E. P. Josselin.

Projednáno a schváleno na zasedání Výkonného výboru Svazu diabetiků ČR, z.s. dne 14. června 2017.

předseda Svazu diabetiků ČR, z.s.

Ing. Vladimír HORÁK